

VOCEA POPORULUI

№ 11 (1671)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 21 MARTIE 2025

Un pas important: Convenția OIM 190 a intrat în vigoare în R. Moldova >> p.3

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATILOR DIN MOLDOVA

Europeenii și-au împărtășit experiența cu colegii din „Sindindcomservice” >> p.5

Actual

Federația Sindicală „Sănătatea” îi pregătește pe tineri pentru viața profesională

Institutul Muncii din Chișinău a fost gazda unui seminar de instruire destinat elevilor din ultimul an de studii ai Centrului de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”. >> p.3

„Sclavie mascată la CFM”, dar și alte probleme: CNSM cere ajutorul ONU și al OIM

Aspecte privind drepturile salariaților au fost discutate la Casa Sindicatelor marți, 18 martie, în cadrul unei întrevederi dintre conducerea CNSM și noul coordonator rezident al ONU în Republica Moldova, Yesim Oruc. >> p.4

Sindicalistele din Ocnița: Pledoarie feminină pentru solidaritate sindicală

Peste 80 de femei sindicaliste, reprezentante ale mai multor centre sindicale din raionul Ocnița, au participat, recent, la seminarul de instruire cu genericul „Pledoarie feminină pentru solidaritatea sindicală”, organizat de Ecaterina Sturzinschi, reprezentanta CNSM în raion. >> p.5

Consultațiile conomistului și ale juristului

>> p.7

Sindicaliștii din educație și-au trasat noi sarcini pentru următorii ani

„Îmbunătățirea condițiilor de muncă, creșterea finanțării în educație și promovarea unui dialog social eficient

Galina MUNTEANU

Federația Sindicală a Educației și Științei din Republica Moldova (FSES), fidelă principiilor sale, a acționat și va acționa consecvent pe viitor pentru realizarea misiunii statutare: promovarea intereselor și protejarea drepturilor profesionale, colective și individuale, de studii, economice și sociale ale tuturor membrilor săi.

Acesta a fost mottoul ședinței Consiliului General al FSES, care a

avut loc în una din zilele trecute. Pe ordinea de zi au figurat mai multe chestiuni, între care și cea cu privire la alegerea Biroului Executiv al FSES, aprobarea Planului de activitate al FSES pentru lunile martie-decembrie 2025, executarea Bugetului sindical consolidat pentru anul 2024, dar și aprobarea proiectului Bugetului sindical consolidat pentru anul 2025.

Totodată, au fost trasate prioritățile strategice pentru următorii cinci ani, cu accent pe apărarea drepturilor angajaților, îmbunătățirea condițiilor de muncă, creșterea fi-

nanțării în educație și promovarea unui dialog social eficient în ramură. De asemenea, în cadrul ședinței a fost aprobat Planul de activitate al Consiliului General al FSES pentru perioada martie – decembrie a anului 2025.

„În fața tuturor provocărilor, solidaritatea rămâne arma noastră cea mai puternică. Știm că drumul către un sistem educațional și științific rezilient este presărat cu obstacole: de la resurse limitate la necesitatea urgentă de a ne adapta la dinamica globală. Ne reafirmăm angajamentul

de a lupta pentru condiții de muncă și salarii decente, pentru securitate profesională și respectul cuvenit oferit cadrelor didactice și cercetătorilor. Prin solidaritate și colaborare, putem transforma provocările în oportunități, în unitate, iar astfel puterea noastră este de neclintit”, a subliniat președintele FSES, Ghenadie Donos.

De asemenea, s-a vorbit despre acțiunile FSES pentru realizarea propunerilor și recomandărilor expuse în alocuțiunile delegaților la Congresul VIII al FSES. >> p.2

ABONAREA 2025

A ÎNCEPUT

DRAGI CITITORI!

Puteți perfectă abonamentul la orice oficiu poștal.

Abonarea online: <https://services.posta.md/abonarea2025#/publication/36>

Costul abonamentului: 3 luni - 120 lei, 6 luni - 240 lei, 1 an - 440 lei

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Reuniune

Comitetul Confederal al CNSM a aprobat decizii importante pentru sindicate

Membrii Comitetului Confederal al CNSM s-au întrunit, joi, 20 martie, într-o ședință în plen, în care au discutat o serie de chestiuni ce țin de activitatea sindicală și de viața internă a sindicatelor și au aprobat o serie de hotărâri pe marginea acestora.

În debutul ședinței, Igor Zubcu, președintele CNSM, susținut de colegi, l-a felicitat pe Ghenadie Donos, președintele Federației Sindicale a Educației și Științei (care a deschis seria de congrese sindicale din anul curent), cu ocazia realegerii în funcția de lider al FSEȘ.

Membrii Comitetului Confederal au dezbătut și aprobat una dintre cele mai importante chestiuni de pe ordinea de zi, cu privire la acțiunile întreprinse de Guvern în vederea transpunerii Directivei 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului.

Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, care a prezentat chestiunea în cauză, a relevat că această directivă trebuia să fie implementată încă până în decembrie 2024, însă guvernarea a tot amânat, prevăzând ca aceasta să fie implementată până în decembrie 2026. Sindicatele însă vor insista ca aceasta să fie inclusă în legislație pentru a fi implementată până la sfârșitul anului curent.

O altă chestiune care a generat discuții a fost cea legată de propunerile CNSM pen-

tru modificarea Legii nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă. Mai mulți vorbitori au opinat că, întrucât această lege este una facultativă, sindicatele ar trebui să insiste ca să fie eliminat din textul legii termenul „facultativ”, aceasta să fie imperativă, așa cum e în România, iar de tichete de masă să beneficieze inclusiv angajații bugetari.

De asemenea, membrii Comitetului Confederal au aprobat hotărâri cu privire la organizarea și desfășurarea unei mese rotunde, dedicate Zilei mondiale pentru securitate și sănătate la locul de muncă, ce urmează să aibă loc pe 24 aprilie 2025, precum și cu privire la convocarea ședinței Consiliului General al CNSM, care va avea loc la 16 mai 2025, cu începere de la ora 10.00, în incinta Casei Sindicatelor.

Totodată, a fost aprobată hotărârea de a organiza și desfășura Spartachiada a VII-a a CNSM, în perioada 26-27 septembrie 2025, la Casa de odihnă „Cămpingul din Vadul lui Vodă”.

Comitetul Confederal a aprobat încetarea calității de reprezentant al CNSM în Cimișlia și Căușeni, respectiv, a Alexandrei Șevcenco și a lui Nicolae Sandu, și au confirmat unanimitate candidaturile noilor reprezentanți ai CNSM în teritoriu a Marinei Popova, de la Federația „SINDSILVA”, în raionul Cimișlia, și a Nataliei Andrieș, de la FSEȘ, în raionul Căușeni.

Membrii Comitetului Confederal au mai discutat chestiuni importante ce țin de activitatea în bune condiții a Sanatoriului „Nufărul Alb” din Cahul, precum și alte chestiuni organizatorice.

Cor. VP

Mesaj de felicitare pentru oamenii de teatru

În mod tradițional, la 27 martie, este consemnată Ziua Mondială a Teatrului, când se sărbătorește arta scenei și impactul profund pe care acesta îl are asupra societății noastre.

Această zi este un prilej de a celebra munca neobosită și dedicarea celor care fac ca teatrul să rămână o formă esențială de exprimare culturală, educație și reflecție socială.

Teatrul nu este doar o scenă unde se joacă povești, ci un loc sacru în care se întâlnesc idei, emoții și realități, iar prin fiecare reprezentație se construiește o legătură puternică între public și artiști. Vă mulțumim tuturor pentru talentul, pasiunea și profesionalismul cu care aduceți la viață personaje și povești care ne inspiră și ne provoacă să gândim, să simțim și să acționăm în consecință.

În această zi specială, ne exprimăm recunoștința față de toți cei care lucrează din umbră, dar și pe scenă, pentru a menține teatrul viu și vibrant.

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură va continua să sprijine și să apere drepturile celor care fac parte din această mare familie artistică.

La mulți ani teatrului și tuturor celor care îl iubesc și îl fac să trăiască!

Cu respect și apreciere,
Nicolae GARAZ, președintele
Federației Sindicatelor
Lucrătorilor din Cultură

Obiective

Sindicaliștii din educație și-au trasat noi sarcini pentru următorii ani

(Continuare din p. 1)

Acestea se referă la îmbunătățirea legislației privind protecția muncii și a condițiilor de muncă, cu simplificarea procedurilor administrative; implementarea mecanismelor clare de protecție efectivă a cadrelor didactice; continuarea negocierilor pentru majorarea salarială și ajustarea echitabilă a claselor de salarizare pentru categoriile care au rămas în afara proiectului, ținând cont de complexitatea muncii prestate. De asemenea, sindicaliștii din educație își mai propun să asigure și în viitor o comunicare eficientă și transparentă în cadrul FSEȘ.

O altă prioritate a sindicatelor din educație pentru următorii ani este elaborarea unui registru unic electronic, care ar include informații detaliate a formatorilor la temele prestate și suporturile metodice respective, introducerea unor mecanisme de reacționare operativă la cazurile de încălcare a legislației din partea administrației instituțiilor, dar și introducerea în actele

normative ale Ministerului Educației și Cercetării (MEC), ca fiind obligatorie, participarea reprezentanților FSEȘ în componența diferitelor comisii de concurs și organe colegiale la nivel de Organ local de specialitate în domeniul învățământului (OLDSI).

De asemenea, sindicaliștii din educație vor insista pe revizuirea actelor normative cu privire la prestarea serviciilor de asigurări sociale și, în special, a Regulamentului de acordare a biletelor de tratament balneo-sanatorial; organizarea instruirilor, informărilor pentru președinții organizațiilor sindicale primare, membrii comitetelor sindicale, organizatorii sindicali; crearea unui sistem de motivare avantajos pentru membrii de sindicat din FSEȘ, dar și activizarea Comisiei bipartite de consultări și negocieri colective la nivel de ramură, a comisiilor de dialog social la nivel de instituții.

Mai mult, aceștia își mai propun să obțină facilități suplimentare pentru membrii de sindicat prin negocierea și semnarea unei Convenții colective de nivel ramural (2026-2030), care să includă și clauze speci-

fice pentru domeniul cercetării, echivalarea claselor salariale ale cercetătorilor cu cele ale angajaților din învățământul superior; încheierea Contractelor colective de muncă la nivel de unitate, dar și atingerea unui prag de finanțare de cel puțin 0,5% din PIB pentru cercetare și creșterea progresivă a salariilor în acest sector.

Totuși, principala revendicare salarială înaintată de FSEȘ, și anume – a aduce valoarea salariului mediu din educație și cercetare la valoarea salariului mediu din economia națională – rămâne pe agendă pentru următorii cinci ani. Pentru asta e necesar, la ora actuală, de a majora salariile din învățământ cu cel puțin 20%.

Realizare

Un pas important: Convenția OIM 190 a intrat în vigoare în Republica Moldova

Un moment istoric pentru drepturile lucrătorilor din Republica Moldova. Pe 19 martie, a intrat în vigoare Convenția nr. 190 a Organizației Internaționale a Muncii (OIM), un pas esențial în combaterea violenței și a hărțuirii la locul de muncă. Este un instrument care nu doar că redefinesc cadrul legislativ al muncii, dar și garantează un mediu de lucru mai sigur și mai echitabil pentru toți angajații din țară.

Într-o conferință de presă organizată la Parlamentul Republicii Moldova, Yesim Oruc, coordonatoare rezidentă ONU în Moldova, a subliniat că este primul instrument internațional care stabilește un standard global în combaterea hărțuirii și a violenței, și specifică toate măsurile care vor fi luate de stat pentru a proteja angajații. Potrivit statisticilor, o persoană din cinci se confruntă cu diverse forme de hărțuire la locul de muncă.

Și deputata Angela Munteanu-Pojoga a subliniat semnificația ratificării documentului respectiv, menționând că aceasta nu este doar o reformă legislativă, ci un avans al drepturilor fundamentale ale lucrătorilor din toate sectoarele.

„Este o zi importantă pentru întreaga țară, deoarece reflectă angajamentul nostru de a asigura un loc de muncă lipsit de violență și hărțuire”, a declarat Angela Munteanu-Pojoga.

Un punct central al discuției a fost prezentat de declarația lui Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM). Acesta a reafirmat angajamentul mișcării sindicale de a contribui la crearea unui mediu de muncă în care toți lucrătorii să fie protejați împotriva abuzurilor.

„CNSM a susținut activ ratificarea Convenției nr. 190 și implementarea Recomandării nr. 206 pentru a combate fenomenul hărțuirii și a violenței, inclusiv violența de gen în rândul angajaților”, a declarat Igor Zubcu.

Sindicatul au fost vocile celor care au denunțat constant cazurile de hărțuire și violență la locul de muncă, iar implicarea acestora în procesul legislativ a fost crucială. Pentru CNSM acest moment reprezintă

nu doar o realizare legislativă, dar și o confirmare a puterii sindicatelor de a influența politica muncii în Republica Moldova.

În context, următorul pas esențial va fi dezvoltarea unor mecanisme clare și accesibile pentru raportarea cazurilor de abuz, astfel încât victimele să nu se teamă să își facă auzite vocile.

„Trebuie să creăm condiții clare, pentru ca angajații să poată raporta fără frică hărțuirea și violența la locul de muncă”, a adăugat liderul sindical.

Mihai-Gabriel Ciobanu, secretar de stat la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, a relatat, la rândul său, despre cazuri reale în care angajați erau amenințați cu pierderea locului de muncă din cauza refuzului de a accepta avansuri nepotrivite sau erau

supuși unor tratamente degradante de către colegi.

„Convenția 190 are scopul de a schimba această realitate și de a le oferi victimelor un mecanism eficient de protecție”, a subliniat Ciobanu.

”Sindicatul au fost vocile celor care au denunțat constant cazurile de hărțuire și violență la locul de muncă

Convenția nr. 190 are o semnificație deosebită, având în vedere că include protecție nu doar pentru lucrătorii formali, dar și pentru cei din economia informală, voluntari, stagiași și ucenici. Acest aspect subliniază necesitatea unei reglementări adaptate la diversitatea formelor de muncă și la relațiile de muncă din Republica Moldova.

Adoptată la Geneva în iunie 2019, Convenția nr. 190 reprezenta deja un semnal puternic pe plan internațional privind necesitatea unui cadru mai solid pentru protecția lucrătorilor împotriva violenței și a hărțuirii. În Republica Moldova, ratificarea Convenției, la sfârșitul anului 2023, a fost un pas decisiv, iar implementarea sa completă promite să ofere o protecție sporită angajaților, creând un mediu de muncă mai echitabil și mai sigur pentru toți cetățenii.

Seminar

Federația Sindicală „Sănătatea” îi pregătește pe tineri pentru viața profesională

Institutul Muncii din Chișinău a fost gazda unui seminar de instruire destinat elevilor din ultimul an de studii al Centrului de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”. Evenimentul, organizat de Federația Sindicală „Sănătatea”, a avut ca scop nu doar să informeze, ci și să pregătească tinerii absolvenți pentru cea mai importantă tranziție din carierele lor: integrarea pe piața muncii.

Președintele Federației Sindicale „Sănătatea”, Igor Zubcu, a deschis seminarul cu un mesaj despre importanța cunoașterii legislației muncii și a protecției sociale.

„Astăzi, tinerii profesioniști trebuie să fie la curent cu drepturile și obligațiile lor. Cunoașterea acestor aspecte nu este o opțiune, ci o necesitate în domeniul sănătății”, a subliniat Igor Zubcu.

În cadrul seminarului, Natalia Chihai, vicepreședintă a Federației, a informat asistența despre echilibrul esențial între timpul de muncă și cel de odihnă, subliniind provocările cu care se confruntă personalul medical, mai ales în vremuri de criză. Natalia Chihai a evidențiat rolul sindicatelor ca apărători ai drepturilor salariale, afirmând că „fără o voce puternică și bine informată,

profesioniștii din sănătate riscă să rămână neobservați”.

Evident, provocările nu se opresc aici. Elena Anton, formator sindical național, a abordat tema stresului profesional și a arderii patologice, aspecte esențiale într-un domeniu în care emoțiile pot deveni coplesitoare.

„Menținerea sănătății mintale nu este un lux, ci o necesitate pentru cei care îngrijesc de sănătatea altora”, a afirmat Elena Anton.

Această observație a regăsit un ecou printre participanți, cărora li s-a amintit că, într-o meserie dedicată pentru binele altora, propria bunăstare nu trebuie să fie sacrificată.

”Fără o voce puternică și bine informată, profesioniștii din sănătate riscă să rămână neobservați

Natalia Chihai a mai oferit informații despre remunerarea muncii lucrătorilor medicali, despre drepturile tinerilor angajați și elementele esențiale ale contractului individual de muncă. Informațiile furnizate au fost

primite cu mult interes, având în vedere că multe dintre aceste cunoștințe pot influența deciziile profesionale viitoare.

„Integrarea pe piața muncii nu trebuie să fie intimidantă, ci un pas firesc în cariera voastră”, a subliniat Natalia Chihai, încurajându-i pe viitorii profesioniști să își cunoască și să își apere drepturile.

Evenimentul s-a încheiat cu o sesiune interactivă de întrebări și răspunsuri, care le-a permis participanților să ceară clarificări asupra temelor discutate. Această abordare interactivă a fost bine primită, evidențiind un angajament din partea organizației de a susține tinerii într-o manieră participativă.

Federația Sindicală „Sănătatea” a reafirmat astfel importanța lor în sprijinirea viitorilor specialiști din domeniul medical. Prin astfel de inițiative, organizația contribuie la o tranziție mai lină și mai informată de la studiile academice la viața profesională, promițând o comunitate medicală mai puternică și mai bine pregătită. Pe măsură ce acești tineri se pregătesc să intre pe piața muncii, este limpede că cunoașterea drepturilor lor va fi un pilon esențial al carierei lor.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Cooperare internațională

„Sclavie mascată la CFM”, dar și alte probleme: CNSM cere ajutorul ONU și al OIM

Aspecte privind drepturile salariaților au fost discutate la Casa Sindicatelor marți, 18 martie, în cadrul unei întrevederi dintre conducerea CNSM și noul coordonator rezident al Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova, Yesim Oruc. Este prima discuție care are loc între noul coordonator rezident ONU în Republica Moldova și reprezentanți ai sindicatelor.

Yesim Oruc este din Turcia și a fost numită în funcția de coordonator rezident ONU în Republica Moldova, cu aprobarea Guvernului gazdă, la 22 august 2024. Ea are peste 25 de ani de experiență în relații internaționale și dezvoltare sustenabilă, inclusiv patru ani de activitate în România.

Înainte de numirea sa în Republica Moldova, a fost coordonator rezident al Organizației Națiunilor Unite în Guyana, dar și director adjunct PNUD în Washington, director de țară PNUD în Albania și reprezentant rezident interimar și reprezentant rezident adjunct PNUD în România.

Igor Zubcu, președintele CNSM, a menționat, în timpul întrevederii, că problemele cu care se confruntă salariații trebuie soluționate prin intermediul sindicalismului rațional, în cadrul dialogului social, dar nu în stradă.

„Suntem alături de colegii noștri din educație. Suntem alături de angajații Căii Ferate din Moldova, care nu și-au ridicat salariile pentru mai bine de șase luni. Este o situație ieșită din comun, este o sclavie mascată. Avem nevoie în acest sens de sprijinul Organizației Națiunilor Unite, a Organizației Internaționale a Muncii”, a declarat Igor Zubcu.

Președintele CNSM a informat că, la momentul actual, rata de sindicalizare în R. Moldova este de aproximativ 40%.

„În comparație cu alte state, situația este una mai bună, dar gradul de sindicalizare este încă unul destul de mic. Odată cu implementarea Directivei UE privind salariile minime adecvate, intenționăm să creștem rata de sindicalizare până la cel puțin 80%. Deși statul are obligația de a nu îngădi promovarea negocierilor colective, există cazuri în care unii salariați sunt pedepsiți pentru inițiativele lor de a crea organizații sindicale”, a subliniat liderul sindical.

Igor Zubcu a ținut să menționeze că de miercuri, 19 martie, în Republica Moldova va intra în vigoare Convenția nr. 190 a Organizației Internaționale a Muncii privind prevenirea și combaterea violenței și hărțuirii în lumea muncii. Implementarea prevederilor acestei convenții va aduce protecție salariaților, inclusiv împotriva violenței fizice, psihologice, a hărțuirii, dar și va spori productivitatea angajaților, a opinat președintele CNSM.

Liderul sindical a mai spus că există opinii diferite ale sindicatelor și patronatelor pe anumite subiecte. De exemplu, modificări recente ale legislației prevăd că, dacă salariatul este restabilit la locul de muncă printr-o hotărâre a instanței de judecată, angajatorul va trebui să îi plătească salariul pentru maxim 12 luni, chiar dacă perioada în care el nu a activat după concediere este una mai mare, chiar dacă instanța de judecată a examinat dosarul mai mult de un an. Este, de asemenea, o lezare a drepturilor salariaților, în condițiile în care angajatele sunt rechemate la muncă în perioada în care ele se află în concedii de maternitate, a opinat Igor Zubcu.

Nu mai există obligația angajatorilor de a face planificarea concediilor anuale de odihnă ale salariaților și nici de a avea un regulament intern al instituției. E o încălcare a drepturilor salariaților, în cazul în care ei nu beneficiază de concedii anuale nefolosite. Se stinge un drept al salariaților și din cauză că angajatorul nu și-a îndeplinit anumite obligații, a ținut să menționeze

președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova.

Yesim Oruc a spus că întotdeauna vor exista divergențe între sindicate și patronate, dar important e că există angajamentul părților de a soluționa problemele.

„Lumea muncii trebuie să se adapteze la inteligență artificială și robotizare, este important ca lucrătorii să se adapteze la aceste schimbări. Am activat patru ani în România, unde atât angajatorii, cât și angajații, erau deranjați de viteza mare cu care au loc schimbările, odată cu implementarea inteligenței artificiale și a robotizării. Este important să susținem formatul tripartit în dialogul social”, a menționat Yesim Oruc.

”Sindicatele trebuie să preia unele practici internaționale

Totodată, coordonatorul rezident ONU în Republica Moldova a menționat că, pentru a soluționa anumite probleme ale salariaților, sindicatele trebuie să preia unele practici internaționale, dar și să colaboreze în acest sens cu Organizația Internațională a Muncii. Yesim Oruc a mai spus că „agenții ONU nu iau decizii, este de datoria dumneavoastră de a lua decizii”.

Noul rezident ONU în Republica Moldova a adăugat că recent a vizitat agenți economici de la Bălți și Cahul, iar angajatorii respectivi ar avea pretenția ca alte părți

să nu se amestece în afacerea lor. Yesim Oruc a avut și o ședință cu reprezentanți ai Asociației Investitorilor Străini.

„Companiile din Republica Moldova sunt luate în serios – le sunt oferite oportunități de instruire, iar unele instituții au creșe la locul de muncă”, a constatat Yesim Oruc.

Prezentă la întrevedere, Ala Lipciu, coordonator național al OIM pentru Republica Moldova, a precizat că sindicatele și patronatele au semnat Programul de Țară privind Munca Decentă pentru anii 2025-2027 și au anumite obligații în realizarea acestui document.

„Noul program pune accent pe negocieri colective, pe dialog social. Venim să facilităm acest dialog cu o experiență bună”, a specificat Ala Lipciu.

La rândul său, Leonid Cerescu, președintele Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, a spus că există anumite lacune în dialogul social. De exemplu, părțile au ajuns la un numitor comun, iar înțelegerea, decizia la care s-a ajuns ia mult timp ca să fie implementată.

Prezent la întrevedere, Sergiu Saiciuc, vicepreședinte al CNSM, a opinat că, pentru a îmbunătăți dialogul social, în Republica Moldova trebuie creat un consiliu economic și social, care să fie compus din sindicate, patronate și organizații neguvernamentale.

Tot marți, 18 martie, noul coordonator rezident ONU în Republica Moldova, Yesim Oruc, a avut o întrevedere cu deputați în Parlamentul de la Chișinău.

Daniela MORARI

Dialog social

Salariul minim trebuie să fie de 7900 de lei

Pe 18 martie, la Ministerul Muncii și Protecției Sociale a avut loc ședința Grupului tehnic pentru elaborarea mecanismului de reexaminare a salariului minim conexe Directivei UE 2022/2041 privind salariile minime adecvate.

La discuții au participat reprezentanți ai CNSM, ai Confederației Naționale a Patronatului, ai ministerelor de resort.

Sergiu Saiciuc, vicepreședinte al CNSM, a precizat pentru „Vocea poporului” că au fost abordate mai multe acțiuni pentru implementarea Directivei respective a UE, dar, deocamdată, părțile nu au ajuns la un numitor comun.

Directiva UE prevede că salariul minim trebuie să constituie 50% din salariul mediu sau 60% din salariul median. Dacă e să

luăm în calcul că salariul mediu prognozat pentru anul viitor este de 17500 de lei, atunci salariul minim ar trebui să constituie 8750 de lei. Dacă luăm în calcul că salariul mediu prognozat pentru anul curent este de 15800 de lei, atunci salariul minim ar trebui să fie de 7900 de lei, a specificat Sergiu Saiciuc.

Totodată, la calcularea salariului minim

conform Directivei respective a UE trebuie să se țină cont și de productivitatea muncii, rata inflației, puterea de cumpărare a cetățenilor, a menționat vicepreședintele CNSM.

Liderul sindical a subliniat că, la insistența CNSM, aspecte privind implementarea Directivei UE privind salariile minime adecvate urmează a fi discutate la fiecare ședință a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective.

Cor. VP

Din teritoriu

Sindicalistele din Ocnița: Pledoarie feminină pentru solidaritate sindicală

Peste 80 de femei sindicaliste, reprezentante ale mai multor centre sindicale național-ramurale din raionul Ocnița, au participat, recent, la seminarul de instruire cu genericul „Pledoarie feminină pentru solidaritatea sindicală”, organizat de Ecaterina Sturzinschi, reprezentanta CNSM în raion.

Prezent la eveniment, Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a transmis un mesaj de salut, evidențiind realizările CNSM din 2024 și obiectivele pentru anul în curs. Acesta a subliniat importanța consolidării dialogului dintre organizațiile sindicale primare, centrele sindicale național-ramurale și CNSM, în vederea stabilirii priorităților și obiectivelor viitoare. Totodată, i-a îndemnat pe participanți să se implice activ la desfășurarea Forumului Sindical Național „Sinergie Socială”, programat pentru 28 martie la Arena Chișinău.

La rândul său, Lilia Franț, vicepreședinta CNSM, a subliniat necesitatea dezvoltării activităților de comunicare instituțională și promovare în cadrul organizațiilor

sindicale primare, pentru a îmbunătăți informarea membrilor de sindicat și a societății cu privire la realizările mișcării sindicale.

Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM, a prezentat activitățile și realizările recente ale Comisiei, punând accent pe eforturile femeilor sindicaliste în promovarea echilibrului dintre viața profesională și cea de familie. Ea a evidențiat importanța implementării politicilor prietenoase familiei la locul de muncă și a programelor flexibile destinate părinților.

Printre participanți s-a numărat și Ivan Zaharco, vicepreședinte al raionului Ocnița, responsabil de problemele sociale. El a vorbit despre consolidarea parteneriatului social la nivel teritorial și despre colaborarea dintre administrația publică loca-

lă și sindicate pentru soluționarea problemelor social-economice ale salariaților din raion.

În cadrul seminarului, sindicaliștii au avut ocazia să participe la o sesiune de întrebări și răspunsuri cu conducerea CNSM, discutând despre provocările actuale ale mișcării

sindicale, rolul sindicatelor în dezvoltarea parteneriatului social și politicile CNSM privind promovarea drepturilor și intereselor femeilor.

Evenimentul s-a încheiat cu un program artistic susținut de copiii de la Centrul de Creație al Copiilor din raionul Ocnița.

Ședință

Comitetul Executiv al Federației SINDASP a examinat mai multe chestiuni importante

Membrii Comitetului Executiv al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP) s-au întrunit, recent, în cadrul unei ședințe ordinare pentru a pune în discuție diverse chestiuni ce țin de activitatea centrului sindical național-ramural.

Ședința Consiliului Federației SINDASP va avea loc pe 21 martie, începând cu ora 10:00, în incinta Casei Sindicatelor.

Totodată, în cadrul ședinței, membrii Comitetului Executiv au avut o întrevvedere bilaterală cu experții europeni de la SOCIEUX+, Konstanca Piatkowska, expert în politici publice, consilier la Ministe-

rii Dezvoltării Economice și Tehnologiei din Polonia, și Noviti Spero Houmey, consultant juridic, secretar permanent la FGTB Centrale Générale, Belgia, aflați în vizită de lucru în Republica Moldova.

Experții de la SOCIEUX+ au fost familiarizați cu activitatea funcționarilor din serviciul public și cu provocările cu care se confruntă în procesul de consultări și negocieri colective.

Subiectele de interes pentru discuții au fost: calitatea dialogului social în Republica Moldova, abordarea cazurilor de ingerință în activitatea sindicală, influența și dependența politică și instituțională a membrilor de sindicat din serviciul public și eventuale acțiuni comune cu partenerii externi în scopul capacitării organizațiilor sindicale pentru îmbunătățirea dialogului social și procesului de advocacy pentru politicile publice.

Schimb de experiență

Experții europeni și-au împărtășit cunoștințele cu colegii din „Sindindcomservice”

Conducerea Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Serviciilor Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice” a discutat deunăzi, cu experții SOCIEUX+, o structură de cooperare tehnică între partenerii publici și partenerii sociali, înființată și cofinanțată de Uniunea Europeană (UE).

Echipa de experți SOCIEUX+ este formată din Konstanca Piatkowska, expert în politici publice, consilier la Ministerul Dezvoltării Economice și Tehnologiei din Polonia, și Noviti Spero Houmey, consultant juridic, secretar permanent la FGTB Centrale Générale, Belgia.

„Obiectivul principal al vizitei a fost evaluarea necesităților de formare în domeniul sindical

Obiectivul principal al acestei vizite a fost evaluarea necesităților de formare în domeniul sindical, precum și identificarea lacunelor în domenii cheie precum participarea la dialogul social, advocacy, angajamentul membrilor și dezvoltarea instituțională.

Conducerea Federației „Sindindcomservice” i-a familiarizat pe experții europeni cu activitatea mișcării sindicale de ramură, cu provocările în procesul de consultări și negocieri colective, cu situația în domeniul parteneriatului social în ramură, precum și cu prioritățile stabilite pentru următoarea perioadă.

» SOCIETATE

6

Așteptări și speranțe

„Suntem la fundul gropii”: oficialii au ieșit cu promisiuni în fața protestatarilor

Angajații Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” din mai multe raioane s-au adunat, la sfârșitul săptămânii trecute, în fața Guvernului și au cerut într-un glas să le fie achitate lefurile pe care nu le-au primit din vara anului trecut. Să discute cu manifestații a ieșit ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Vladimir Bolea, doar că soluțiile prezentate de acesta nu i-au convins pe oameni, așa că aceștia au continuat să protesteze deja în fața Parlamentului. Aceștia s-au plâns că își asigură cu mare greu existența.

Trăiesc din datorii

„Din luna august nu ne-am ridicat salariile”. – Cum ați trăit în tot acest timp? – Încărcați de datorii și așa vrea ca cei de la putere să locuiască alături de noi jumătate de an fără salarii, cu servicii comunale și cu tot de ce mai avem nevoie. Nu ne vor ajunge salariile să achităm datoriile”, ni se plânge unul dintre protestatari.

„Aveți familie, copii? – Da, familie, copii. Trei membri ai familiei lucrează la calea ferată, fetița este elevă în clasa a 8-a. Ne mai ajută mama, care este pensionară, atunci când poate, când nu, ne împrumutăm”, adaugă o altă angajată a companiei naționale de transport feroviar.

„Probleme au mai fost, dar restanța era de trei, patru luni, nu mai mult. Acum însă deja de șapte luni trăim fără salariu”.

– Ieri a fost numit în funcție un alt șef, ce așteptări aveți?

„Nu știu dacă va schimba ceva, dacă autoritățile nu îl vor ajuta, nu se va descurca”, este de părere un alt angajat al CFM.

În fața protestatarilor au venit ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Vladimir Bolea, și noul șef al CFM, Sergiu Cotelnic. Ambii au promis că salariile vor fi achitate cât de curând.

„Obiectivul care a fost trasat, repetat, în fața noului director al Căii Ferate, este plata salariilor, câteva componente de cheltuieli, la toți banii care vor fi încasați. Noi am luat de pe Calea Ferată a Republicii Moldova presiunea pentru următoarele patru luni, presiunea făcută de necesitatea de a plăti motorina care este destul de costisitoare. Începând cu luna aceasta, din rezerva de stat pentru următoarele patru luni, vor fi oferite câte 250 de tone de motorină pentru ca CFM să își poată câștiga existența.

Motorina este una dintre cele mai importante componente pentru activitatea economică. Acest lucru va începe săptămâna viitoare”, a menționat Vladimir Bolea.

Totodată, ministrul a enumerat câteva proiecte de infrastructură care vor „încărca căile ferate cu muncă”. Oficialul s-a referit la segmentul de la Văleni, în valoare de 75 de milioane de lei, și la segmentul de la Fălcu, evaluat la 10 milioane de lei. Conform ministrului, porțiunea de 500 de metri de cale ferată de la Văleni va permite transportarea a 250 de mii de tone de marfă și va aduce încasări la întreprindere de peste 50 de milioane de lei.

Legat de salariile restante, Vladimir Bolea a declarat că plata acestora este obiectivul numărul unu și că își dorește să

„finalizăm procesul de decădere și de început de creștere”. Ministrul a mai declarat protestatarilor că înțelege că „situația este extrem de grea”, că s-a ajuns „la fundul gropii”, dar că totuși Guvernul este alături de angajații de la Calea Ferată.

Și noul șef interimar al Căii Ferate, Sergiu Cotelnic, a vorbit în fața protestatarilor. Acesta a dat asigurări că plata salariilor este

„Situația de la CFM este inadmisibilă”

Reprezentanții sindicatelor susțin că, pe termen lung, soluțiile propuse de autorități ar putea să dea roade.

„Sunt reale, pentru că am participat și la ședința prim-ministrului. Dacă ne vor oferi motorină, așa cum ni s-a promis, o mie de tone pentru jumătate de an, acei bani de 17-20 de milioane pe lună, vor fi redirecționați pentru salarii, asta reprezintă 50% din salarii. În această lună se așteaptă mai multe venituri decât în lunile trecute, în jur de 53 de milioane de lei”, a menționat Ion Zaporozan, președintele Federației Sindicale a Feroviarilor din Republica Moldova.

La rândul său, Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a subliniat că situația cu care se confruntă salariații de la CFM este inadmisibilă, încălcă grav drepturile salariaților, iar CNSM va depune toate eforturile necesare pentru a identifica în cadrul dialogului cu autoritățile de stat soluții la problemele abordate de feroviar.

Printre revendicările protestatarilor se numără: Respectarea legislației în vigoare de către autoritățile statului, în special, în ceea ce privește salariații CFM; Implicarea urgentă a Guvernului pentru achitarea restanțelor salariale și compensarea pierderilor cauzate de întârzierile la plata salariilor, conform legislației, dar și majorarea salariului minim la 5500 de lei.

Problemele financiare ale Î.S. „Calea Ferată din Moldova” persistă de câțiva ani. Pentru a plăti datoriile salariale ale celor cinci mii de angajați, administrația CFM a accesat, anterior, două credite a câte 35 de milioane de lei fiecare. Problema, s-a rezolvat însă temporar. Ulterior, întreprinderea a mizat că ar putea obține în jur de 200 de milioane de lei din vânzarea locomotivelor, a vagoanelor vechi, dar și a metalului uzat, însă așteptările optimiste nu au fost confirmate.

În prezent, restanțele la salarii au ajuns la 215 milioane de lei. Din această cauză, în jur de 1.200 de angajați au demisionat de la CFM.

Galina MUNTEANU

prioritatea numărul unu și a promis că salariile vor fi plătite în curând.

„Sper că, pe parcursul săptămânii viitoare, vom achita datoriile pentru august. Avem mai mult de jumătate achitată, dar, din păcate, în prezent, veniturile sunt așa cum sunt. Trebuie să achităm și cealaltă jumătate a datoriilor pentru august. Deci, aceasta este sarcina principală și o vom îndeplini”, a subliniat Sergiu Cotelnic.

Manifestanții însă nu s-au lăsat convinși și au mutat protestul la Parlament, unde în fața lor a ieșit Dorian Istrati, deputat PAS, care este și vicepreședinte al Comisiei economie, buget și finanțe.

„La următoarea rectificare de buget, vom aloca 100 de milioane de lei pentru întreținerea infrastructurii feroviare și acest lucru va debloca o parte din banii întreprinderii, să meargă la salarii, să vi se achite salariile”, a spus Istrati.

Economistul

Indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav: prevederile legislației

Cum se calculează indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav? Cine și cât timp are dreptul să îngrijească de copilul bolnav și să primească indemnizația? Se acordă indemnizația în concediul anual? Spuneți-mi, vă rog, care sunt actele legislative pe care ne putem baza.

Tudor Dimitrov, Hâncești

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Dreptul la indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav este stipulat în Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. Astfel, indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav se acordă până la împlinirea vârstei de 10 ani, iar în cazul copilului care suferă de boală oncologică și al copilului cu dizabilitate pentru afecțiuni intercurrente, până la împlinirea vârstei de 18 ani – în baza informației electronice din certificatul de concediu medical, întocmit în condițiile legislației în vigoare.

Pentru un caz de îmbolnăvire a copilului, indemnizația se acordă pentru perioada în care copilul necesită îngrijire, dar nu mai mult de 14 zile calendaristice – în caz de tratament în condiții de ambulatoriu, și de cel mult 30 de zile calendaristice – în caz de tratament în staționar.

Indemnizația se acordă pentru o perioadă totală de până la 60 de zile calendaristice, cumulative (cazuri de tratament ambulatoriu plus cazuri de tratament staționar) într-un an calendaristic pentru fiecare copil, fără a include în această perioadă îngrijirea în legătură cu boala oncologică, tuberculoză sau SIDA.

În cazul în care copilul suferă de boli contagioase, este imobilizat într-un aparat ghipsat ori este supus unor intervenții chirurgicale. În cazul copilului care suferă de boală oncologică, tuberculoză, SIDA, durata concediului medical se stabilește de către consiliul medical consultativ, iar indemnizația se acordă pentru perioada integrală a concediului medical.

Dreptul la indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav se acordă, opțional, mamei, tatălui sau tutorelui. În cazul în care mama, tata sau tutorele, din motive întemeiate, în baza actelor confirmative, prezentele prestatorului de asistență medicală (tratament îndelungat al unei boli grave sau al consecințelor traumei, spitalizare, absență temporară de la locul permanent de trai, decădere din drepturile părintești etc.), nu pot îngriji copilul bolnav în vârstă de până la 10 ani, copilul

care suferă de boală oncologică în vârstă de până la 18 ani sau copilul cu dizabilitate în vârstă de până la 18 ani, indemnizația se acordă, opțional, altor persoane asigurate: altui membru de familie, bunicului, bunicii.

Indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav se acordă asigurătorului și în perioada concediului anual, iar acesta se prelungește, în conformitate cu prevederile legislației, cu durata concediului medical ce a avut loc în timpul concediului.

Indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav nu se acordă din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat pentru zilele în care asigurătorul s-a aflat în concediu plătit, în concediu pentru îngrijirea acestui copil până la împlinirea vârstei de trei ani și pentru perioada suspendării contractului individual de muncă la toate unitățile.

În caz de tratament balneosanatorial al unui copil cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani, indemnizația se stabilește unuia dintre părinții asigurați (tutorelui sau curatorului) care educă copilul, pentru întreaga perioadă a aflării la tratament balneosanatorial al copilului cu dizabilități, dar nu mai mult de 30 de zile calendaristice, fără a include această perioadă în termenul specificat anterior (de 14 și 30 de zile).

În cazul persoanelor care își reiau activitatea de muncă și beneficiază de indemnizație pentru creșterea/îngrijirea copilului, indemnizația pentru îngrijirea acestui copil bolnav nu se acordă. Această normă nu se aplică pentru îngrijirea altor copii bolnavi ai persoanei asigurate.

Indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav se stabilește de către Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) în temeiul informației din certificatul medical, transmise prin intermediul conexiunilor inter-sisteme.

Asiguratul are dreptul la indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav dacă au un stagiu total de cotizare de cel puțin trei ani. Asigurații care au un stagiu total de cotizare de până la trei ani beneficiază de dreptul la indemnizație dacă confirmă un stagiu de cotizare de cel puțin nouă luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei concediului medical.

În cazul în care persoana nu întrunește condițiile de stabilire a indemnizațiilor, CNAS ia decizia de a refuza stabilirea indemnizației. În acest caz, în termen de 10 zile calendaristice, după aprobarea deciziei de refuz, persoanei i se comunică motivul refuzului.

Baza de calculare a indemnizației o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii concediului medical.

Venitul mediu lunar asigurat pentru calcularea indemnizației se determină prin împărțirea la 12 a venitului asigurat realizat la toate unitățile în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii concediului medical.

În cazul lipsei integrale a venitului asigurat la toate unitățile în unele și aceleași luni calendaristice sau în toate lunile din perioada celor 12 luni calendaristice incluse în calcul, aceste luni se substituie cu același număr de luni calendaristice consecutive imediat premergătoare perioadei incluse în calcul, în care s-a realizat venit asigurat. Perioada de substituție este de cel mult 36 de luni calendaristice consecutive.

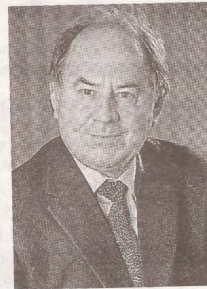
Cuantumul lunar al indemnizației se stabilește diferențiat, în funcție de durata stagiului de cotizare, după cum urmează:

- a) 60% din baza de calcul – în cazul unui stagiu de cotizare de până la cinci ani;
- b) 70% din baza de calcul – în cazul unui stagiu de cotizare cuprins între cinci și opt ani;
- c) 90% din baza de calcul – în cazul unui stagiu de cotizare de peste opt ani.

Cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă pricinuită de tuberculoză, SIDA sau de o boală oncologică este de 100% din baza de calcul.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Concediul de odihnă anual plătit în avans și reglementările legale

Din motive familiale, am mers în concediul de odihnă anual plătit în avans. Însă, la întoarcerea din concediu, am depus cerere de demisie în legătură cu pensionarea pentru limită de vârstă. Din câte am înțeles de la unii colegi, cererea depusă ar putea fi respinsă pe motivul că am primit indemnizația de concediu în avans sau indemnizația dată să fie reținută din plățile salariale cuvenite la eliberarea din serviciu. Vă rog să-mi spuneți în ce cazuri legea permite rețineri din salariu și în ce cazuri acestea nu se admit?

Vladimir Brumă, Nisporeni

Reglementările legale cu privire la reținerile din salariu, inclusiv a indemnizației de concediu plătit în avans, au mai multe particularități. Reținerile din salariu se pot face numai în cazurile și condițiile prevăzute de Codul muncii și de alte acte normative.

Astfel, potrivit art. 148 alin. (2) din Codul muncii, reținerile din salariu pentru achitarea datoriilor salariale față de angajator se pot face în baza ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) acestuia: a) pentru restituirea avansului eliberat în contul salariului; b) pentru restituirea sumelor plătite în plus în urma unor greșeli de calcul; c) pentru acoperirea avansului necheltuit și nerestituit la timp, eliberat pentru deplasare în interes de serviciu sau transferare într-o altă localitate ori pentru necesități gospodărești, dacă salariatul nu contestă temeiul și cuantumul reținerilor; d) pentru repararea prejudiciului material cauzat unității din vina salariatului (art. 338 din Codul muncii).

În cazurile menționate, angajatorul are dreptul să emită ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de reținere în termen de cel mult o lună din ziua expirării termenului stabilit pentru restituirea avansului sau achitarea datoriei, din ziua efectuării plății greșit calculate ori a constatării prejudiciului material. Dacă acest termen a fost omis ori salariatul contestă temeiul sau cuantumul reținerii, litigiul se va examina de către instanța de judecată la cererea angajatorului sau a salariatului.

În contextul întrebării adresate, sunt relevante prevederile alin. (4) al art. 148 din Codul muncii, care stabilesc că, în caz de eliberare a salariatului înainte de expirarea anului de muncă în contul căruia el a folosit deja concediul de odihnă anual, angajatorul îi poate reține din salariu suma achitată pentru zilele fără acoperire ale concediului.

”Reținerea indemnizației de concediu achitată în avans pentru zilele fără acoperire, în cazul pensionării, nu se admite

Dispoziția aceluiași alineat al art. 148 din Codul muncii stabilește că reținerea pentru aceste zile (indemnizația de concediu pentru zilele fără acoperire a concediului anual folosit de către salariat în avans) nu se face dacă salariatul și-a încetat sau suspendat activitatea în cazurile indicate în Codul muncii și anume: încorporarea în serviciul militar în termen, în serviciul militar cu termen redus sau în serviciul civil – art. 76 lit. e); ocupare a unei funcții electiv în autoritățile publice, în organele sindicale sau în cele patronale – art. 78 alin. (1) lit. d); deces al salariatului, declarare a acestuia decedat sau dispărut fără urmă prin hotărâre a instanței de judecată – art. 82 lit. a); atingere a vârstei de 65 de ani de către conducătorul unității de stat, inclusiv municipale, sau al unității cu capital majoritar de stat – art. 82 lit. i); pensionare sau înmatriculare la o instituție de învățământ – art. 85 alin. (2), precum și în cazurile indicate la art. 86 alin. (1) lit. b) – e) și u) și în altele prevăzute de contractul colectiv sau cel individual de muncă ori prin acordul scris al părților.

Prin urmare, reținerea indemnizației de concediu achitată în avans pentru zilele fără acoperire ale concediului în cazul încetării contractului individual de muncă în legătură cu pensionarea în temeiul art. 85 alin. (2) din Codul muncii nu se admite.

Mai mult, în cazul demisiei în temeiul art. 85 alin. (2) din Codul muncii, angajatorul este obligat să accepte demisia în termenul redus indicat în cererea depusă și înregistrată, la care se anexează documentul respectiv ce confirmă acest drept.

Umor pentru sindicaliști deștepți

Legătură causală

Când dormi prost toată noaptea, este imposibil să te trezești deștept dimineața.

Sătul de stat în spital

– Nu vreau să merg la spital! Chiar mă simt bine, nu tușesc, nu-mi curge nasul și nu am febră.
– Da, dar acolo lucrezi.

Nivelul de cultură în Cluj, net superior celui din București

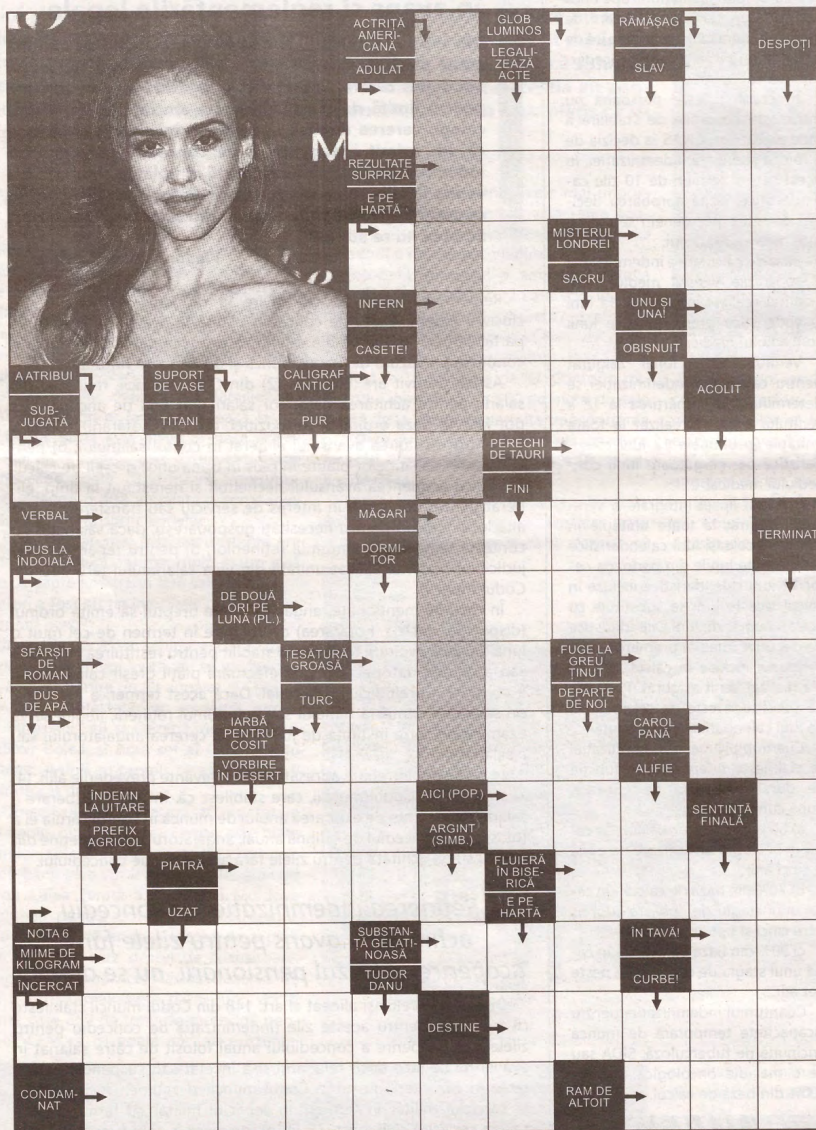
Un ardelean în București, la semafor, pe timp de ploaie. Trece o mașină și îi stropește pe toți din cap

până-n picioare. Bucureștenii încep să înjure, în timp ce ardeleanul e calm.

– Apăi, domnule, la noi, la Cluj, nu-i așa, zice el.
– Da" cum?
– Păi, dacă te stropește o mașină, șoferul oprește, dă înapoi, te urcă în mașină, te duce acasă la el, faci duș, mănânci, dormi la el, și asta timp de trei zile, iar la plecare îți dă 100 de euro.
– Ai pățit tu așa ceva?
– Nu eu. Nevastă-mea.

Speranța moare ultima

Soacra către ginere:
– Crezi tu că există viață după moarte?
– După a ta, sigur!

Dezlegarea integralei din numărul trecut: C-M-C-GOGOSAR-CAMILA-POZITIV-SE-ATA-P-M-VITA-AS-ARMURI-ARAT-EOLIAN-ILIC-UZAT-TONA-VA-EL-BAT-NI-P-INELE-APA-CE-R-ACARI-ORT-TABU-CITATIE-BATAI-OF-TN-LICAR-ANEMII-LIRICA-TUCI.

Problemă

Criza tinerilor NEET: O treime din tinerii Moldovei, fără muncă și educație

Situația tinerilor NEET (Not in Education, Employment, or Training) din Republica Moldova rămâne alarmantă. Potrivit datelor BNS, 26% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 34 de ani nu sunt angajați, nu studiază și nu urmează nici un program de formare profesională. Acest procent echivalează cu aproximativ 139.500 de tineri, dintre care 63,8% sunt fete/femei.

O generație blocată

Pe lângă cei 26% de tineri NEET, statisticile arată că:

- 31,5% dintre tineri nu sunt angajați, dar urmează un program educațional sau de formare profesională (o creștere de 3,6 puncte procentuale față de 2023).
 - 35,3% sunt angajați, dar nu urmează studii (o creștere marginală de 0,2%).
 - Doar 3% reușesc să combine studiile cu un loc de muncă.
 - 4,2% dintre tineri sunt plecați peste hotare pentru muncă sau în căutarea unui loc de muncă pentru perioade mai scurte de un an.
- Pe categorii de vârstă, cei mai vulnerabili sunt tinerii cu vârste între 25 și 29 de ani, unde procentul NEET este cel mai ridicat. De asemenea, procentul tinerilor care urmează studii scade drastic odată cu vârsta: de la 89,4% în grupa de 15-19 ani, la doar 3,1% în grupa 25-29 de ani.

Factorii care contribuie la această realitate sunt multipli. Pe de o parte, piața muncii din Moldova oferă oportunități limitate pentru tineri, salariile sunt mici, iar perspectivele de dezvoltare profesională sunt slabe. Pe de altă parte, sistemul educațional nu este adaptat la cerințele pieței, ceea ce duce la un decalaj între competențele dobândite și cele necesare angajatorilor.

Pentru femei, situația este și mai dificilă, 38,6% dintre ele fiind nevoite să renunțe la activitatea profesională pentru a avea grijă de familie. Bărbații, pe de altă parte, sunt mai predispuși să plece în străinătate, procentul acestora ajungând la 60,1% din totalul celor care iau în considerare emigrarea.

Sindicatul din Moldova și diverse organizații neguvernamentale au organizat mai multe evenimente și inițiative pentru integrarea tinerilor pe piața muncii. Totuși, impactul acestor acțiuni este limitat. De exemplu, la un forum recent organizat de CNSM, specialiștii au subliniat că programele de formare profesională trebuie să fie mai bine corelate cu cerințele pieței muncii. De asemenea, s-a discutat despre necesitatea unor politici mai ferme de sprijin pentru tinerii care doresc să-și inițieze propriile afaceri.

Ce spun tinerii

Am discutat cu câțiva tineri din această categorie despre situația lor:

Andrei, 27 de ani: "După ce am terminat facultatea, am lucrat pe salariu minim o perioadă, dar m-am săturat să fiu plătit prost. Acum sunt acasă, mai fac uneori muncă ocazională, dar nu văd un viitor aici".

Maria, 24 de ani: "Nu am reușit să găsesc un loc de muncă bine plătit, iar între timp am devenit mamă. Nu am cu cine să las copilul, așa că am rămas fără opțiuni".

Ion, 22 de ani: "Am făcut o școală profesională, dar meseria mea nu e prea căutată. Mă gândesc serios să plec în străinătate".

Soluțiile pentru reducerea fenomenului NEET în Moldova trebuie să includă politici coerente de sprijin pentru angajarea tinerilor, investiții în educație practico-aplicativă și programe sociale care să ajute tinerii mame să revină pe piața muncii. Ceea ce atunci, 139.000 de tineri rămân fără un rol activ în societate, ceea ce afectează nu doar viitorul lor, ci și viitorul țării.

Natalia HADĂRCĂ

VOCEA
POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării
de stat, numărul de înregistrare:
1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu poștal
din RM sau direct
în redacție.

Redactor-șef:

Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Contabil-șef:

Elena BUGA

Redactori:

Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARI

Redactor-traducător:

Anghelina DUDULICA

Tefinoredactor:

Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:

Alexei OVCHINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Saiciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Olean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Fereedului 4, mun. Chișinău. Com.: 239

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.